

Covid-19 - smittspårning i vården

Syfte och omfattning

Rutin för smittspårning av covid-19 inom vårdenheter avseende patienter, vårdtagare och vårdpersonal.

Bakgrund och ansvarsfördelning

För ytterligare information om covid-19 och smittspårning: se aktuellt smittskyddsblad för läkare på [Smittskyddsens hemsida](#).

Behandlande läkare ansvarar för att smittspårning utförs enligt Smittskyddslagen. Smittspårning inom vårdenheter överlämnas till ansvarig chef. Vårdhygien fungerar som ett stöd och ger råd avseende avgränsning och åtgärder i smittspårningen.

Smittspårning inom en vårdenhet startas när smitta bekräftats med provtagning hos personal eller patient/vårdtagare och smittspridning kan ha skett. Ansvarig chef på vårdenheten utser personal som utför smittspårning enligt denna rutin. Om smittspridning skett inom flera vårdenheter ansvarar chef på varje enhet för smittspårningen inom den egna enheten. Ansvarig chef kontaktar Vårdhygien (tel 018-611 39 02) under kontorstid kommande vardag.

Under jourtid avgränsas smittspårningen till att identifiera patienter/vårdtagare som vårdas inneliggande samt personal som ska tjänstgöra. Smittspårning av övriga kontakter utförs under kontorstid kommande vardag.

Personal som exponerats kan fortsätta sitt arbete så länge de inte utvecklar symtom på luftvägsinfektion.

Arbets-skadeanmälan

En medarbetare som exponerats för covid-19 i arbetet ska anmäla det till arbetsgivaren enligt lokala rutiner. Arbetsgivaren är skyldig (enligt AFS 2018:4) att upprätta ett exponeringsregister för medarbetare som i sin yrkesroll exponerats när ett tillbud eller olycka inträffat. Om personal inte använt rätt personlig skyddsutrustning vid vård av patient/vårdtagare med smittsam covid-19 anses det som ett allvarligt tillbud utan personskada och ska anmälas till Arbetsmiljöverket. Har en medarbetare insjuknat i Covid-19 på grund av sitt arbete ska det anmälas som arbetssjukdom till Försäkringskassan.

Mer information för Region Uppsala finns på Intranätet:

- [Corona – för dig som chef](#)
- [Corona – information till medarbetare](#)

Vårdgivare inom kommuner och i privat regi hänvisas till sin egen HR-organisation för mer information.

Personal med bekräftad covid-19 - åtgärder

Nedanstående åtgärder görs enbart om den personal som konstaterats smittad av covid-19 arbetat med sjukdomssymtom.

- Ansvarig chef säkerställer att all personal följer de grundläggande rutinerna: basala hygienrutiner och klädregler, håller avstånd till kollegor i gemensamma arbetsutrymmen, har god handhygien och undviker att röra sig i ansiktet under arbetet. Personal ska vara hemma från arbetet vid symtom på luftvägsinfektion. Vidare smittspårning av personal utförs inte.
- Patienter/vårdtagare som exponerats smittspåras enligt rubrik 1 och 2 nedan.

Patient/vårdtagare med bekräftad covid-19 - åtgärder

- Personal och andra patienter/vårdtagare som exponerats smittspåras enligt rubrik 1 och 2 nedan.

1. Lista exponerade personer

Enbart personer som haft nära kontakt med den smittade under tiden denne varit smittsam anses exponerade. En person bedöms som smittsam från tidpunkten för symtomdebut.

- Patienter/vårdtagare som exponerats listas på **bilaga 1**
- Personal som exponerats av patient/vårdtagare listas på **bilaga 2**

Nedanstående är exempel på vad som bedöms innebära exponering:

- Direkt fysisk kontakt med patienten utan korrekta hygienrutiner: t.ex. tagit i hand utan efterföljande handdesinfektion.
- Direkt fysisk kontakt med infektiösa kroppsvätskor: t.ex. blivit direkt hostad på utan stänkskydd för ansiktet, rört vid använd pappersnäsduk med händerna utan efterföljande handdesinfektion.
- Oskyddad kontakt ansikte-mot-ansikte inom 2 meter i MER ÄN 15 minuter.
- Oskyddad kontakt i ett stängt utrymme inom 2 meter i MER ÄN 15 minuter.
- Sjukvårdspersonal som utfört nära vårdarbete utan rekommenderad personlig skyddsutrustning eller om brister uppkommit i skyddsutrustningen: nära vårdarbete omfattar kroppsundersökning, omvårdnad i säng, fysioterapi mm.
- Patienter som delat vårdrum eller hygienutrymme under ineliggande vård (ej tillfällig kontakt på mottagning).
- Laboratoriepersonal som hanterat smittförande prover där ordinarie rutiner för bioskydd brustit.

2. Kontakta och informera exponerade personer

Exponerade personer som listats kontaktas för information.

Prioriteringsordning

När ett stort antal personer exponerats och resurserna för smittspårningen är begränsade kontaktas de exponerade i följande prioriteringsordning:

1. Patienter/vårdtagare inlagda på den egna eller andra vårdenheter.
2. Patienter med många planerade vårdkontakter.
3. Personer med ökad risk för allvarlig sjukdom: ålder över 70 år; hjärt-kärlsjukdom; diabetes; kronisk njur-, lung- (inkl KOL) eller leversjukdom; cancersjukdom; fetma (BMI ≥ 40); neuromuskulär sjukdom; intellektuell funktionsnedsättning och rörelsenedsättning.
4. Övriga.

Åtgärder vid kontakt

1. Gå igenom checklista för smittspårning, **bilaga 3**.
2. Om patienter/vårdtagare vårdas inneliggande måste ansvarig vårdenhets kontakts.

Dokumenthistorik

Författare: Jakob Sparby, läkare Vårdhygien

Revisionsdatum: 2020-05-15

Bilaga 3 – checklista för smittspårning

Checklistan används när exponerade kontaktas. För patienter scannas ifylld checklista i den elektroniska patientjournalen. För övriga är checklistan ett arbetsmaterial som destrueras efter avslutad smittspårning.

Vårdenhet: _____ Ansvarig chef: _____

Upprättad av (namn, sign): _____ Datum: _____

Uppgifter om den exponerade

Namn	
Telefon	
E-post	

- Personen bedöms vara exponerad och fortsatt åtgärder utförs enligt nedan
- Information given om inkubationstid och möjliga symptom
- Personen har redan nu symptom. Ta ställning till provtagning enligt gällande rutiner.
- Ge skriftlig och muntlig information utifrån **bilaga 4**. Personer utan symptom kan leva som vanligt. Personal utan symptom kan tjänstgöra.

Patient/vårdtagare vårdas inlaggande på: _____ som är kontaktad

Samtliga exponerade informeras om

- Vikten av god hygien inklusive handhygien och hostetikett
- Vid uppkomst av akut sjukdom i behov av sjukvård tas telefonkontakt med 1177. Uppsök inte vårdinrättning utan föregående telefonkontakt.
- Information ges till personal om arbetsskadeanmälan. Bedömning om personal med symptom behöver provas görs av chef. Provtagning utförs enligt lokala rutiner.
- Vid allmänna frågor om covid-19: ring telefonnummer 113 13 eller se krisinformation.se, 1177.se, folkhalsomyndigheten.se
- Stanna hemma vid tillkomst av symptom till och med minst 2 dygns symptomfrihet

Bilaga 4 – Information om covid-19 till exponerad

Du har varit i kontakt med en person som bekräftats vara smittad av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19. Du har inte konstaterats vara smittad eller smittsam, men du kan ha varit utsatt för smitta på ett sådant sätt att du själv kan insjukna och i så fall bli smittsam.

Vid covid-19 blir en person smittsam i samband med att man insjuknar. Infektionen ger oftast en lindrig sjukdom med milda luftvägssymtom och feber, men en del blir sjukare med andningsbesvär och behöver vårdas på sjukhus. En del kan även få muskelvärk, halsont, huvudvärk, magbesvär med diarréer och bortfall av lukt- eller smaksinne. Tid från det att man smittas till att man blir sjuk (inkubationstiden) kan variera mellan 2 och 14 dagar, vanligast fem dagar.

Om du insjuknar ska du stanna hemma så länge du känner dig sjuk. Vänta minst två dygn efter att du blivit frisk innan du går till arbete eller skola. Du kan återgå till arbete eller skola även om du har kvarvarande torrhosta om det gått 7 dagar sedan du blev sjuk och du varit symtomfri i övrigt i minst två dygn. Om du provtas och konstateras vara smittad av covid-19 kommer du att få information om vad som gäller av din behandlande läkare.

Covid-19 smittar genom så kallad dropp- och kontaktsmitta. När en person nyser eller hostar bildas smittsamma droppar i luften. Då kan den som står nära bli smittad. När dropparna har fallit ned på ytor eller föremål kan smittämnen föras vidare därifrån, oftast via händerna. För att bli smittad av covid-19 måste smittämnet hamna på slemhinnor i ögon, näsa eller mun. För att undvika att bli smittad är det därför viktigt att vara noggrann med den egna handhygien (tvätta händerna) och att undvika att beröra sitt eget ansikte (ögon, näsa, mun) med otvättade händer.

Vad ska jag tänka på för att inte smitta andra?

- Ha goda hygienrutiner: tvätta händerna ofta med tvål och varmt vatten och hosta i armvecket eller i näsduk. Använd handdesinfektionsmedel vid behov. Hosta inte mot andra människor.
- Om du får akuta symtom och är i behov av sjukvård ska du ta kontakt med vården via Vårdguiden på telefonnummer 1177. Du ska då berätta att du varit utsatt för covid-19. Du ska inte uppsöka någon vårdinrättning utan föregående telefonkontakt.
- Du kan ringa telefonnummer 113 13 om du inte har några symtom, men har allmänna frågor om covid-19. Information finns även på www.1177.se, www.krisinformation.se och www.folkhalsomyndigheten.se.
- Så länge du inte har några symtom kan du leva som vanligt.
- Om du insjuknar med symtom på covid-19 (se ovan) ska du undvika att träffa andra människor än de som bor i ditt hushåll. Det gäller tills du varit stabilt symtomfri under minst två dygn. Under den tiden ska du undvika att resa med allmänna kommunikationsmedel, som buss eller taxi, både inom Sverige och utomlands.